

Мета:

Розширити і систематизувати знання учнів про їстівні та отруйні рослини і гриби; навчити надавати першу допомогу в разі отруєння рослинами і грибами, активізувати пізнавальну діяльність дітей; розвивати самостійне мислення, уяву, уміння досліджувати; виховувати дбайливе ставлення до

свого здоров'я.

Гострі отруєння рослинами трапляються зазвичай у теплу пору року. Інколи гострі отруєння рослинами можуть виникати під час самолікування, коли люди вживають екстракти, відвари трав. Де-які отруйні рослини спричиняють сильні опіки шкіри, слизових оболонок та алергічні реакції внаслідок контакту з ними.

В Україні зустрічаються такі отруйні рослини: беладона, баг-но, блекота, дурман, лавровишня, паслін та ін.

Баг-но

Беладона

Дурман

Лавровишня

Блекота

Паслін

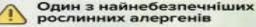

ОБЕРЕЖНО! НЕБЕЗПЕЧНІ РОСЛИНИ, ЯКІ РОСТУТЬ В УКРАЇНІ

АМБРОЗІЯ

Період: липень

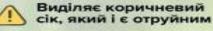

Поширення: 21 області

БОРЩІВНИК

період: все літо

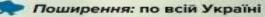
Поширення: у західних регіонах, а також на Поліссі

полин

Період: липень-вересень

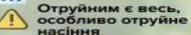

ДУРМАН ЗВИЧАЙНИЙ

Період: все літо

Поширення: по всій Україні

БОЛИГОЛОВ плямистий

::: Період: травень-вересень

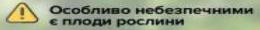
Вся рослина дуже отруйна, але найбільш токсичним є недозріле насіння

Поширення: по всій Україні

БЕЛАДОННА

Період: липень-серпень

Поширення: на узліссях біля річки, в букових та дубових лісах

НАСТІННИЦЯ РОЗЛОГА

::: Період: травень-жовтень

До її пилку чутливі до 5% хворих на поліноз українців

Поширення: біля стін, на кам'янистих сухих місцях, в ущелинах та на схилах скель, в чагарниках і в лісах

БЛЕКОТА ЧОРНА

Період: липень-серпень

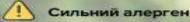
Дуже отруйна, особливо під час цвітіння

Поширення: біля доріг абожитлових будинків, на полях

ТИМОФІЇВКА

::: Період: червень

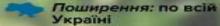
Поширення: по всій Україні (газонна трава)

ВІХ ОТРУЙНИЙ / ЦИКУТА

Період: червень -HH вересень

Рослина отруйна повністю, але особливо отруйне кореневище

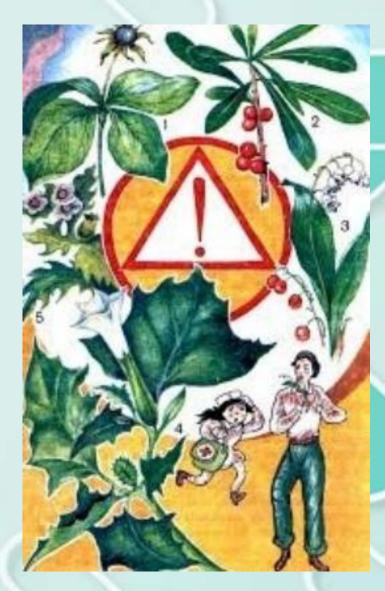

Профілактика отруєнь рослинами

Потрібно набути добру звичку:

- ✓ оминати невідомі рослини;
- ✓ не вживати невідомих рослин у їжу;
- ✓ не дозволяти дітям самостійно збирати ягоди;
- ✓ не вживати екстрактів трав, виготовлених без узгодження з лі-карем;
- ✓ не збільшувати самостійно дози екстрактів та відварів, призначених лікарем;
- ✓ вирушаючи в подорож, брати із собою аптечку першої допомоги.

Ознаки та симптоми отруєння рослинами

- ✓ Отрути рослинного походження сильно пошкоджують органи травлення.
- ✓ Симптоми отруєння проявляються через 1-2 години.
- ✓ Виникають нудота, блювота, пронос.
- ✓ Сильне зневодження організму викликає загальну слабкість.
- ✓ У разі отруєння ягодами блекоти з'являються запаморочення та галюцінації.

Перша допомога в разі отруєння рослинами

Дотримуйтесь принципів надання допомоги в разі пероральних отруєнь.

✓ Постраждалому дайте активоване вугілля, сорбенти. Покладіть постраждалого в ліжко. Викличте «швидку медичну допомогу».

Отруєння рослинною отрутою (отруйними ягодами, рослинами тощо)

- ✓ Дати потерпілому випити одну-дві склянки води (на склянку води дати 1/2 чайної ложки кухонної солі).
- ✓ Викликати блювоту.
- ✓ Повторити цю процедуру п'ять-шість разів, після чого потерпі-лий повинен з'їсти 100 г чорних сухарів або прийняти три-чотири таблетки активованого вугілля.
- ✓ Прийняти проносне (сірчанокислий натрій або сірчанокислу магнезію (30-50 г), розведені в 1/2 склянки води).
- ✓ У разі збудження покласти на голову холодний компрес, зали-шити потерпілого в ліжку.
- ✓ У випадку непритомності покласти постраждалого (якщо він сидить, то опустити голову донизу), ноги підняти. Дати випити міцного теплого чаю.
- ✓ У разі зупинки подиху й серця робити штучне дихання й негай-но викликати лікаря.

Обережно — ГРИБИ!

Гриби — це дарунок лісу, але водночас і небезпечний продукт харчування, який може спричинити отруєння, а іноді й смерть. Отруєння організму викликають токсини, алкалоїди та сполучен-ня важких металів, які містяться в грибах. Прикро, що більшість людей висновки роблять лише на основі свого гіркого досвіду.

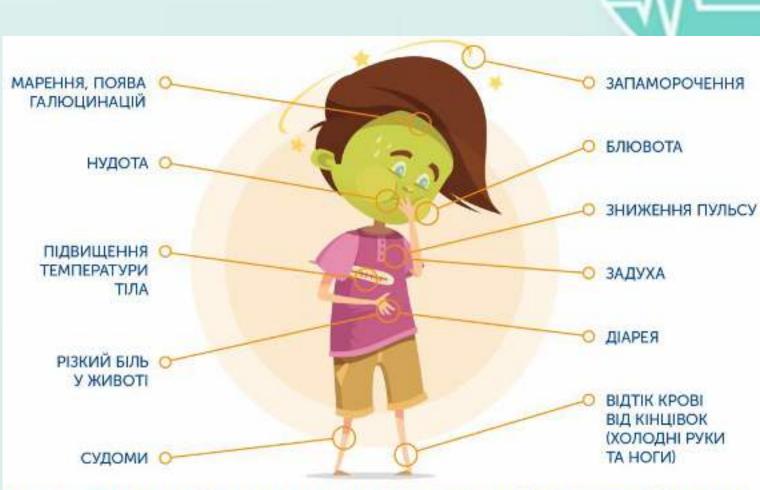
Основні причини отруєнь:

- ✓ вживання отруйних грибів;
- ✓ неправильне приготування умовно їстівних грибів;
- ✓ вживання старих або зіпсованих їстівних грибів;
- ✓ вживання грибів, що мають двійників або змінилися внаслідок мутації (навіть білі гриби і підберезники мають своїх небезпеч-них двійників).

Симптоми отруєння грибами:

- ✓ нудота,
- ✓ блювота,
- ✓ біль у животі,
- ✓ посилене потовиділення,
- ✓ зниження артеріального тиску,
- ✓ судоми,
- ✓ мимовіль-не сечовиділення,
- ✓ проноси,
- ✓ розвиток симптомів серцево-судинної недостатності.

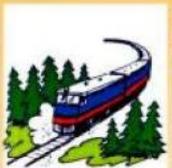

ЗА НАЯВНОСТІ БУДЬ-ЯКОГО З НАВЕДЕНИХ СИМПТОМІВ НЕГАЙНО ВИКЛИКАЙТЕ ЛІКАРЯ!

ВБЕРЕЖІТЬ СЕБЕ ВІД ОТРУЄННЯ ГРИБАМИ

ЗБИРАЙТЕ тільки їстівні, добре відомі вам гриби

НЕ ЗБИРАЙТЕ гриби в екологічно забруднених зонах

НЕ ЗБИРАЙТЕ старі, перезрілі і пошкоджені гриби

НЕ КУШТУЙТЕ сирі гриби з метою визначення їх смаку

не купуйте невідомі вам дикорослі гриби

НЕ КОНСЕРВУЙТЕ дикорослі гриби в герметично закритих банках

НЕ ДОЗВОЛЯЙТЕ дітям збирати і вживати гриби

не довіряйте народним методам щодо визначення отруйності грибів

НЕГАЙНО викликайте швидку медичну допомогу при підозрі отруєння грибами

БЕРЕЖІТЬ СВОЄ ЗДОРОВ'Я ТА ЗДОРОВ'Я БЛИЗЬКИХ ВАМ ЛЮДЕЙ!

Перша допомога в разі отруєння грибами

- ✓ Викличте «швидку медичну допомогу».
- ✓ Одночасно, не очікуючи на її прибуття, негайно промийте шлунок: дайте випити 5-6 склянок кип'яченої води або блідо-рожевого розчину марганцівки; надавіть пальцями на ко-рінь язика, щоб викликати блювоту; дайте активоване вугілля (4-5 пігулок), коли промивні води стануть чистими.
- ✓ Після надання первинної допомоги дайте випити потерпіло-му міцний чай, каву або злегка підсолену воду, щоб відновити водно-сольовий баланс; покладіть на живіт і до ніг потерпілого грілки.

✓ З'ясуйте, хто вживав разом із постраждалим гриби, щоб вжити профілактичних

FOI - HORESTEN OF

заходів.

Перша допомога при отруєнні грибами

Негайно виклика**ти** швидку медичну допомогу

до приїзду швидкої

- дотримуватися постільного режиму
- промити шлунок
- прийняти сорбенти
- пити багато підсоленої рідини

Залишки грибів або грибних страв треба обов'язково зберегти для лабораторних досліджень, які допоможуть встановити причину отруєння та призначити правильне лікування

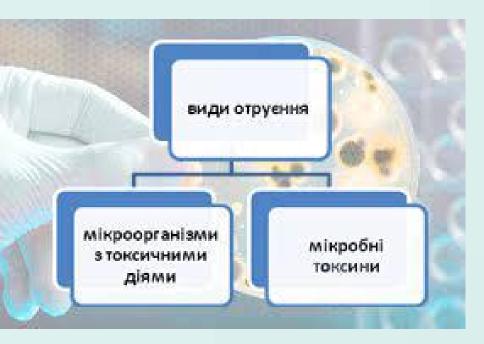
Ознаки отрусння грибами можуть проявитися як через 30 хвилин після споживання, так і протягом декількох днів.

Заборонено:

- ✓ уживати будь-які ліки та їжу, а тим паче алкогольні напої, молоко, це може прискорити всмоктування токсинів грибів у кишечнику;
- ✓ займатися будь-якими іншими видами самолікування. Запам'ятайте: отруєння грибами дуже складно лікувати.

На-полегливо радимо всім! Не збирайте та не їжте гриби взагалі. Без грибів можна прожити.

Харчові отруєння — це захворювання, які можуть бути викликані продуктами, отруйними за своєю природою, або хвороботворними мікробами.

Харчові отруєння мікробного походження поділяються на дві групи:

- ✓ токсикоінфекції та бактеріальні токсикози. Токсикоінфекції — це отруєння, викликані мікробами, які розмножилися на продукті.
- ✓ Бактеріальні токсикози це отруєння, викликані отрутою, яку мікроби виділили у продукті. До них належать ботулізм та стафілококові токсикози

ПРОДУКТИ, ЯКІ НАЙЧАСТІШЕ ПРОВОКУЮТЬ ХАРЧОВЕ ОТРУЄННЯ

Прості правила профілактики, що допоможуть уникнути харчових отруєнь:

- ✓ дотримуватися правил санітарної гігієни на кухні;
- ✓ ретельно мити фрукти та овочі перед споживанням;
- ✓ перевіряти зовнішній вигляд, температуру зберігання та термін придатності продуктів харчування;
- ✓ мити руки перед їжею, після відвідування громадських місць та туалету;
- ✓ здійснювати термічну обробку продуктів;
- ✓ зберігати сирі продукти окремо від готових страв;
- ✓ уникати вживання підозрілих грибів та ягід.

додержуватися правил зберігання продукту, зазначених на упаковці, вживати тільки свіжі продукти

 купувати влітку хліб тільки на один день, не зберігати його у спеку в полістиленовому пакеті

- ретельно мити сирі продукти, овочі, фрукти
- мити руки перед їдою

 зберігати окремо і різати на окремих дощечках продукти, що їдять сирими, і ті, що піддають тепловій обробці

- додержуватися правил обробки продуктів
- кип'ятити сиру воду, молоко

зберігати продукти і готові страви в закритому посуді, щоб убезпечити від комах

эберігати в холодильнику готові страви, відкриті рибні консерви, молочні, рибні, м'ясні продукти; продукти тривалого зберігання класти в морозильну камеру

ХАРЧОВЕ ОТРУЄННЯ: ОСНОВНІ СИМПТОМИ

Як правило перші симптоми отруєння з'являються протягом 2-6 годин після потрапляння в шлунок неякісних продуктів. Прогресування хвороби залежить від кількості спожитої їжі та стану здоров'я. Однак до типових проявів харчового отруєння належать:

Домедична допомога в разі харчових отруєнь та кишкових інфекцій

	1. Викликати «швидку допомогу» або лі- каря
	2. До приїзду лікаря промити хворому шлунок: дати випити 5-6 склянок підсоле- ної кип'яченої води, щоб викликати блю- вання. Повторити 2-3 рази, доки з'явиться вода без домішок їжі
	3. Поставити очисну клізму
	4. Після промивання дати випити підсоле- ну воду або несолодкий чай, щоб запобітти зневодненню організму. Не давати молоко, оскільки воно сприяє всмоктуванню ток- сичних речовин у кров. Для поглинання токсинів дати хворому активоване вугілля. Не можна їсти
	5. Покласти хворого в ліжко на лівий бік, щоб голова була повернута набік. Пильнувати, щоб не захлинувся блювотинням. Зігріти (вкрити, покласти грілки), стежити за диханням та пульсом. Провітрити кімнату. Попередити всіх, хто вживав такі самі продукти чи гриби

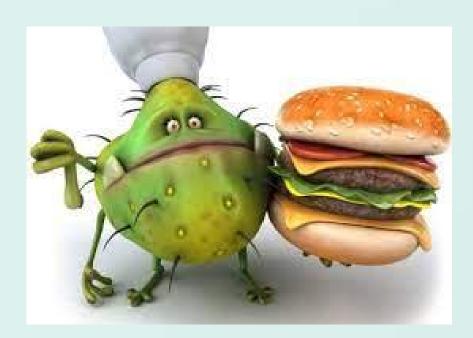
Практична робота № 5 «Відпрацювання навичок першої допомоги при харчових отруєннях і кишкових інфекцій».

Хід роботи

Уявіть собі таку ситуацію: ваш однокласник отруївся неякісними, несвіжими продуктами тваринного походження (м'ясо, риба, ковбасні вироби, м'ясні або рибні консерви). У нього блювання та болі в животі. Опишіть послідовність своїх дій під час надання йому першої допомоги. Таке тренування допоможе вам діяти спокійно в разі реального отруєння.

- 1. Пригадайте ознаки харчового отруєння (головний біль, нудота, блювання, біль у животі, пронос, утруднене дихання, слабкість, що наростає, сонливість, збліднення шкіри, утрата свідомості).
- 2. Пригадайте послідовність надання допомоги при харчовому отруєнні.
- 3. Опишіть алгоритм своїх дій.
- 4. Зробіть висновок.

Основою безпечного харчування є вміння оцінювати якість їжі, дотримуватися правил її приготування, уживання та зберігання. Знання правил надання допомоги при харчових отруєннях і кишкових інфекціях, а також знання про отруйні й небезпечні рослини та гриби може врятувати життя вам і людям, які вас оточують.

Запитання для повторення й обговорення

- 1. Що ви знаєте про отруйні рослини та гриби?
- 2. Що таке харчове отруєння? Як воно виникає?
- 3. Що може свідчити про недоброякісність продукту?
- 4. Який стан хворого є характерним для харчових отруєнь?
- 5. Що треба робити для профілактики харчових отруєнь?
- 6. Що треба робити в разі появи симптомів харчового отруєння?
- 7. Як надати першу допомогу при харчових отруєннях і кишкових інфен
- 8. Чим відрізняються токсикоінфекції від інтоксикації?
- 9. Які отруйні рослини та гриби своєї місцевості ви знаєте?

Домашнє завдання

Виконати тестові завдання щодо вивченої теми за посиланням

https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=9764227. Бажаю успіхів!!!

